

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	«Фінансовий ринок» <small>(назва навчальної дисципліни)</small>
галузь знань	07 Управління та адміністрування <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
освітньо-професійна програма	Фінанси, банківська справа та страхування <small>(назва освітньої програми)</small>
спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
відділення	Економічне <small>(назва відділення)</small>

2024 рік

Робоча програма

«Фінансовий ринок»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів
за галузю знань
спеціальністю
освітньо-професійна
програма

07 Управління та адміністрування
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(назва освітньої програми)
Фінанси, банківська справа та страхування

«16» серпня 2024 року, - 11 с.

Розробник: Людмила ЧЕРНЕНЬКА, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін
Протокол від « 16 » серпня 2024 року № 1

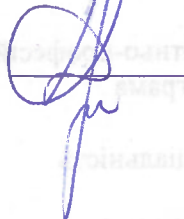
Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Т.Талько

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Семестр:
4-й		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3, самостійної роботи – 7	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		12 год.
		Практичні, семінарські:
		15 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		63 год.
Вид контролю:		
Диференційований залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 27/63.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є формування у студентів комплексного розуміння системи взаємозв'язків, котрі виникають під час обміну специфічними фінансовими ресурсами, розширення знань та поглиблення навичок щодо організації операцій на фінансовому ринку, механізму проведення їх та особливостей розвитку світових фондових систем, політику формування портфельних інвестицій.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин в різних сферах фінансової системи.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Політична економія», «Фінанси», «Гроші та кредит».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

РН 16. Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

РН 17. Уміння застосовувати статистичні методи до аналізу фінансового стану підприємств, банківських установ, страхових компаній та оцінювання ефективності їх у фінансово-економічній діяльності.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутність фінансового ринку та основи його організації

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці

Взаємодія і співвідношення реального та фінансового секторів економіки. Рух фінансових потоків в економіці. Фінансова система та її структура, місце фінансового ринку. Сутність і функції фінансового ринку. Базові компетенції фінансового ринку. Структура

фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку. Фінансові активи і фінансові інструменти. Глобалізація фінансових ринків: причини, фактори, наслідки

Тема 2. Регулювання фінансового ринку

Сутність регулювання фінансового ринку: принципи, напрями, рівні та форми регулювання. Державне регулювання фінансового ринку України: сутність, сфери та важелі регулювання. Внутрішнє регулювання фінансового ринку. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду. Сучасні проблеми регулювання фінансового ринку, необхідність створення нової концепції регулювання. Моделі реорганізації системи регулювання та нагляду в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.

Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку

Інфраструктура та її склад. Класифікація фінансового посередництва. Банківські посередники. Небанківські фінансово-кредитні інститути. Контрактні фінансові інститути.

Тема 4. Дохідність, ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку

Ціноутворення на фінансовому ринку на різні фінансові активи. Оцінка інвестиційних якостей фінансових посередників. Визначення ставки дохідності або ціна капіталу. Моделі оцінки фінансових інструментів. Оцінювання облігацій. Оцінювання акцій. Дохідність операцій з фінансовими активами. Модель оцінки капітальних активів. Фінансові ризики. Поняття та класифікація фінансових ризиків. Методи оцінки ризиків. Основні методи нейтралізації фінансових ризиків на фінансовому ринку.

Модуль 2. Специфіка організації фінансових ринків

Тема 5. Грошово-кредитний ринок

Загальна характеристика грошово-кредитного ринку, функції, учасники, попит і пропозиція на грошовому ринку. Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Сутність грошового ринку. Структура та основні інструменти грошового ринку. Ринок капіталів: сутність, функції, організація. Кредитний ринок: основи організації та види кредитів. Банки як основні учасники кредитного ринку. Державний кредит, його форми та види. Державний борг України. Кредитні рейтинги. Сучасний стан і тенденції розвитку банківської системи України. Ключові фактори і напрями її оздоровлення.

Тема 6. Валютний ринок

Становлення національної та світової валютних систем. Поняття, функції та суб'єкти валютного ринку. Валютний курс. Валютні операції. Валютний трейдинг. Прогнозування валютних курсів. Валютне регулювання та курсова політика центрального банку в сучасних умовах України. Золотовалютні резерви країни. Управління золотовалютними резервами.

Тема 7. Фондовий ринок

Основи функціонування фондового ринку. Сутність, функції, принципи функціонування фондового ринку. Класифікація фондових ринків. Фінансові інструменти фондового ринку. Класифікація цінних паперів. Інвестиційні властивості цінних паперів. Рейтингові оцінки цінних паперів. Фундаментальний та технічний аналіз фондового ринку. Інвестиційні стратегії на фондовому ринку. Фондова біржа та біржові операції. Фондові ринки та фондові біржі світу. Рейтинги фондового ринку. Біржові індекси Професійна діяльність на фондовому ринку. Національна депозитарна система. Сучасний фондовий ринок України: проблеми та шляхи їх вирішення. Стратегії розвитку.

Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів

Основи організації та функціонування ринку похідних цінних паперів.

Види похідних фінансових інструментів. Основні засоби аналізу ринку похідних інструментів.

Тема 9. Міжнародний фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок, його структура та суб'єкти. Світові фінансові потоки та світові фінансові центри. Фінансові інструменти міжнародного фінансового ринку. Міжнародні фінансові організації.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			с.р.
л		сем	п		
Модуль 1. Сутність фінансового ринку та основи його організації					
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці	10	2			8
Тема 2. Регулювання фінансового ринку	12	1			11
Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку	12	1	2		9
Тема 4. Дохідність, ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку	9	2	2		5
Модульна контрольна робота № 1	2			2	
Разом за модулем 1	45	6	4	2	33
Модуль 2. Специфіка організації фінансових ринків					
Тема 5. Грошово-кредитний ринок	8	1			7
Тема 6. Валютний ринок	8	1		2	5
Тема 7. Фондовий ринок	10	1		2	7
Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів	10	1		2	7
Тема 9. Міжнародний фінансовий ринок	8	2	2		4
Модульна контрольна робота № 2	1			1	
Разом за модулем 2	45	6	2	7	30
Усього годин	90	12	6	9	63

9. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 1-3. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці. Регулювання фінансового ринку. Інфраструктура фінансового ринку. 1. Сутність і функції фінансового ринку. 2. Базові компетенції фінансового ринку. 3. Структура фінансового ринку. 4. Суб'єкти фінансового ринку. Фінансові активи і фінансові інструменти. 5. Державне регулювання фінансового ринку: сутність, сфери та важелі регулювання. 6. Рівні та форми регулювання фінансового ринку. 7. Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду. 8. Інфраструктура фінансового ринку та її склад. 9. Банківські посередники. 10. Небанківські фінансово-кредитні установи.	2
2.	Тема 4. Дохідність, ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку 1. Моделі оцінки фінансових інструментів. 2. Оцінювання облігацій. 3. Оцінювання акцій. 4. Дохідність операцій з фінансовими активами. 5. Модель оцінки капітальних активів. 6. Фінансові ризики. Поняття та класифікація фінансових ризиків.	2

3.	Тема 9. Міжнародний фінансовий ринок 1. Процес становлення міжнародного фінансового ринку. 2. Міжнародні та регіональні фінансові установи. 3. Структура міжнародного фінансового ринку. 4. Міжнародні інвестиції та фінансові ризики.	2
	Разом	6

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1	Модульна контрольна робота №1	2
2	Тема 5-6. Грошово-кредитний ринок. Валютний ринок Валютний курс. Валютні операції. Валютний трейдинг.	2
3	Тема 7. Фондовий ринок Фондова біржа та біржові операції.	2
4	Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів Основні засоби аналізу ринку похідних інструментів.	2
5	Модульна контрольна робота №2	1
	Разом	9

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1 Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці 1. Електронні цінні папери. 2. Функції фінансового ринку. 3. Державне регулювання фінансового ринку, його причини, головні принципи, законодавчі основи.	8
2.	Тема 2. Регулювання фінансового ринку 1. Сучасні проблеми регулювання фінансового ринку, необхідність створення нової концепції регулювання. 2. Моделі реорганізації системи регулювання та нагляду в Україні в контексті євроінтеграційних процесів	11
3.	Тема 3. Інфраструктура фінансового ринку 1. Роль комерційних банків як посередників. 2. Депозитні небанківські інститути. 3. Кредитні спілки. 4. Ощадні інститути. 5. Страхові компанії. 6. Інвестиційні компанії та фонди	9
4.	Тема 4. Дохідність, ризик та ціна капіталу на фінансовому ринку 1. Дохідність операцій з фінансовими активами. 2. Модель оцінки капітальних активів. 3. Фінансові ризики. 4. Поняття та класифікація фінансових ризиків. 5. Методи оцінки ризиків.	5

5.	Тема 5. Грошово-кредитний ринок 1.Сутність та особливості функціонування грошового ринку. 2.Державний кредит, його форми та види. 3.Сучасний стан і тенденції розвитку банківської системи України. Ключові фактори і напрями її оздоровлення.	7
6.	Тема 6. Валютний ринок 1.Валютне регулювання та курсова політика центрального банку в сучасних умовах України. 2.Золотовалютні резерви країни. Управління золотовалютними резервами.	5
7.	Тема 7. Фондовий ринок 1.Фондова біржа та біржові операції. 2.Фондові ринки та фондові біржі світу. 3.Сучасний фондовий ринок України: проблеми та шляхи їх вирішення. 4.Стратегії розвитку фондового ринку України.	7
8.	Тема 8. Ринок похідних фінансових інструментів 1.Основні засоби аналізу ринку похідних інструментів. 2. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості.	7
9.	Тема 9. Міжнародний фінансовий ринок 1. Поняття міжнародного фінансового ринку. 2. Функції міжнародного фінансового ринку. 4. Фінансові інструменти міжнародного фінансового ринку. 5. Структура та сегменти міжнародного фінансового ринку.	4
	Разом	63

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 50 балів			Модуль 2 50 балів					Всього балів
T1-3	T4	МКР№1	T5-6	T7	T8	T9	МКР№2	
СЗ №1	СЗ №2			ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3		СЗ №3
25	10	15	9	8	8	10	15	

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436- IV із змінами та доповненнями. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. «Про валюту і валютні операції» Закон України від 21.06.2018 р. № 2473 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/pro_valyutu_i_valyutni_operatsiyi.htm
4. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686>
5. Про банки та банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
6. Про державне регулювання ринку цінних паперів: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Положення затверджене Указом Президента України від 23.11. 2011 р. №1063/2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#Text>
8. Про фінансові послуги та фінансові компанії Закон України від 20.06.2024 № 21953- IX. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
9. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakon-ukrani-pro-tsnn-paperi-ta-fondoviy-rinok/>
10. Положення про функціонування фондових бірж. Затв. рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>

Підручники (навчальні посібники)

11. Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. Ринок фінансових послуг: навч.посіб. / Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. та ін.; за заг. ред. С.С. Арутюнян, М.І. Іоргачова. – Харків: «Діса плюс», 2020. – 312 с.
12. Онищенко В.О., Завора Т.М. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник.- Полтава: ПолтНТУ, 2017.-409 с.

ДОПОМІЖНА

13. Вірван Л. А. Міжнародний банківський бізнес. Базові категорії, поняття, терміни : підручник / Л. А. Вірван. – К. : Ліра-К, 2014. – 312 с.
14. Вірван Л. А. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навч. посіб. / Л. А. Вірван. – К. : Ліра-К, 2014. – 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL – <https://bank.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL – <https://mof.gov.ua/uk/mvf>
3. Структури власності банків України URL – <https://bank.gov.ua/ua/supervision/registration/shareholders>
4. Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (диференційований залік).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів;

2 модуль - 1,5 (45 год.) - 50 балів.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього семінарського заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.